

Rondvraagnotitie

Datum
13 januari 2023

Zaaknummer
2019-013422

Blad
1 van 6

Aan

Het college van Gedeputeerde Staten

Ambitie en thema

- Ambitie 3 Natuur en Cultuur

Portefeuillehouder

Peter Drenth

Van

Programmering/ VTH

Milja Bos / Erik Steenberghe

Onderwerp

Intrekkingen vergunningen voor saldering Rijkswaterstaat/ A27

NIET OPENBAAR

RONDVRAAGNOTITIE VOOR DE GS VERGADERING VAN 17 januari 2023

Doel van deze rondvraag

Besluiten over voorkeursscenario voor vervolg op voornemen om vergunningen in te trekken met als doel externe saldering ten behoeve van de Tracébesluiten voor de realisatie van de A12, de A15, de A27, de A28 en de Ring Utrecht.

Toelichting

In de periode 6-12 januari zijn de besluiten tot het publiceren van het voornemen tot intrekken van vergunningen tbv Tracébesluiten voor de realisatie van de A12, de A15, de A27, de A28 en de Ring Utrecht genomen. Over deze voornemens tot intrekken van de vergunningen is onrust ontstaan. Bij de besluitvorming is weliswaar getoetst aan de wet maar is mogelijk onvoldoende getoetst aan actuele beleidsinzichten. Bovendien lijkt er in Provinciale Staten en in Gedeputeerde Staten weinig draagvlak en begrip voor het inzetten van Gelderse stikstofruimte voor Rijksprojecten, deels buiten de provinciegrenzen. De besluiten tot het publiceren van het voornemen tot intrekking van de natuurvergunningen zijn abusievelijk op ambtelijk mandaat genomen.

De afweging of het intrekken van de vergunningen in overeenstemming is met het beleid van de Staten en uw Gelderse beleidsregels heeft niet in GS plaatsgevonden. Ook is er geen afweging geweest en openbaar gemaakt waarom GS, ondanks de motie, voornemens is de vergunningen in te trekken en de stikstofruimte door RWS te laten gebruiken voor realisatie van Rijkswegen.

Spoeddebat 16 november

Op 16 november 2022 is een spoeddebat gehouden over de opkoop van agrarische bedrijven voor infrastructurele projecten van Rijkswaterstaat. PS hebben een motie (22M64) aangenomen waarin zij GS-verzoeken om geen medewerking te verlenen aan het intrekken

Datum
13 januari 2023

Zaaknummer

Blad
2 van 5

van Gelderse wnb-vergunningen zolang de Gelderse beleidsregels en/of bestuurlijke afspraken worden geschonden, en in de toekomst te zorgen dat het intrekken van vergunningen volgens de Gelderse beleidsregels verloopt. Onduidelijk is gebleven of PS wil meewerken aan extern salderen voor Rijksinfrastructuur. Dit past immers niet bij uitspraken van de Minister van natuur en stikstof, namelijk dat de prioriteit ligt bij de natuur en bij het legaliseren van de PAS-melders. De verzoeken om de natuurvergunningen in te trekken ten behoeve van infrastructuur waren voor het debat al door RWS ingediend.

Inhoud van de motie

Op 16 november 2022 hebben PS een motie 22M64 aangenomen met het volgende verzoek aan GS:

- Geen medewerking te verlenen aan het intrekken van de Gelderse natuurbeschermingswetvergunningen (nbw-vergunningen) zoals bij het traject A27 Amelisweerd, zolang de Gelderse beleidsregels en/of bestuurlijke afspraken worden geschonden.
- Te borgen dat toekomstige verzoeken tot intrekking van Gelderse nbw-vergunningen in lijn zijn met de Gelderse Maatregelen Stikstof en de gebiedsprocessen die daarbij horen.

Hierbij zijn de volgende overwegingen in de motie ook van belang:

- PS is van mening dat er onvoldoende bestuurlijke afstemming tussen het Rijk c.q. RWS en de provincie heeft plaatsgevonden,
- In de Provincie Gelderland geldt een verplichting om bij opkoop van agrarische bebouwing te voorkomen dat agrarische bebouwing leeg komt te staan.

De inhoud van de motie is helder maar de vraag blijft welke ruimte de staten uw college laten voor het meewerken aan het opnieuw inzetten van stikstofruimte na het aankopen door Rijkswaterstaat van agrarische bedrijven ten behoeve van Rijksinfrastructuur. Het beeld is dat het Rijk verschillende uitspraken doet over de prioritering ten aanzien van de inzet van de vrijkomende stikstofruimte en dat PS niet expliciet heeft gemaakt dat ze willen meewerken aan opkoop ten behoeve van stikstofruimte voor Rijksinfrastructuur.

De afspraken over de doortrekking van de A15 vallen hierbuiten, omdat daar voor de prioritering al afspraken over gemaakt zijn.

Standpunt Minister Natuur en Stikstof

De Minister van Natuur en Stikstof heeft in haar brief van 25 november jl. aangegeven dat het kabinet met voorrang inzet op het sturen op de gebruiksmogelijkheden van emissieruimte, zolang dit nodig is in het kader van gebiedsprogramma's, om regie te houden op de inzet van stikstofruimte die beschikbaar komt bij extern salderen. Op deze manier wordt voorkomen dat partijen vanuit verschillende opgaven en belangen met elkaar concurreren en houdt de overheid regie in het landelijk gebied. Het kabinet werkt, samen met de provincies en betrokken sectoren, uit hoe dit recht in de praktijk zal worden vormgegeven, bijvoorbeeld via beleidsregels. Het lijkt ons passend deze ontwikkeling af te wachten voordat we zelf meewerken aan de inzet van stikstofruimte aan Rijksinfrastructuur.

Datum
13 januari 2023

Zaaknummer

Blad
3 van 5

Wat is er gebeurd?

- 1 Bij de behandeling van het verzoek tot intrekking van de natuurvergunningen is er naar de letter van de wet en de motie van de staten gehandeld, . Dit heeft gevolgen voor het proces waarmee het voornemen tot het intrekken van de vergunningen is verlopen:
Bij de behandeling van het intrekkingverzoeken is alleen getoetst aan de beleidsregels.

Er heeft geen opvolging plaatsgevonden naar aanleiding van het debat en is niet getoetst aan het standpunt van de Minister Natuur en Stikstof van 27 november jl.

Hoe nu verder?

We vragen ons af wat een volgende stap zou kunnen zijn in het besluitvormingsproces die ook rekening houdt met de maatschappelijke en politieke onrust die is ontstaan. . De zeven voorgenomen besluiten die nu zijn gepubliceerd passen binnen de beleidsregels, maar de vraag is of er voldoende politiek draagvlak is voor het nemen van deze besluiten. Aan de voorschriften voor saldering zoals opgenomen in de beleidsregels wordt voldaan. Ook zijn met RWS duidelijke afspraken gemaakt over sloop van de bedrijfsgebouwen en het tegengaan van ongewenste activiteiten in de leegstaande gebouwen¹. Met een intrekkingbesluit lijkt vooruit te worden gelopen op nieuw beleid van het Rijk over het toedelen van stikstofruimte.

Bij het voorgenomen besluit tot intrekking is ook niet overwogen of de beschikbare ruimte nodig is voor het uitvoeren van een gebiedsproces of dat ruimte beschikbaar moet komen voor natuurherstel

Dit overwegende ligt het volgens plan doorgaan met het besluitvormingsproces ten behoeve van het intrekken van de vergunningen en de stikstofruimte ten goede laten komen aan Rijkswaterstaat niet voor de hand. Hieronder volgen twee alternatieven:

- 1 We wachten de reacties op de publicatie van het voornemen af en zolang we geen andere politieke signalen ontvangen om de beschikbare ruimte ter beschikking te stellen voor de natuur besluiten we vervolgens tot intrekking van de vergunningen.
- 2 We maken een pas op de plaats met de besluitvorming over de intrekken van de vergunningen en wachten de nadere uitwerking van het Rijksbeleid met betrekking tot het toedelen van stikstofruimte af. Dit geeft ons ook meer tijd om nader te toetsen of intrekking van de vergunningen in lijn zijn met de gebiedsprocessen en dat we meer zekerheid kunnen verkrijgen dat het intrekken van de vergunningen niet nodig is als passende maatregel voor natuurherstel.

Communicatief:

Tijdens de behandeling van de motie in november hebben GS aangegeven veel waarde te hechten aan het principiële punt dat het opkopen van boerderijen om stikstofruimte te krijgen voor grote rijksprojecten in strijd is met Gelders beleid. Hoewel twijfel bestaat over hoe sterk Gelderland juridisch staat en het de vraag is of we de inzet van deze bedrijven kunnen

¹ In overeenkomsten (tussen de koper en de verkoper) voor aankoop neemt de provincie op dat de bedrijfsgebouwen moeten worden gesloopt, om te voorkomen dat daar in de toekomst ongewenste activiteiten gaan plaatsvinden. Met Rijkswaterstaat hebben wij afgelopen zomer discussie gehad of onze beleidsregels in hun geval van toepassing zijn. Omdat wij binnen de provincie Gelderland (de grond onder de rijkswegen en onder defensie terreinen daargelaten) het bevoegd gezag zijn, menen wij dat onze regels ook voor RWS van toepassing zijn. RWS heeft een andere mening. Dit vraagstuk is vervolgens aan de landsadvocaat voorgelegd. Wij hebben daarop nog geen antwoord.

Datum
13 januari 2023

Zaaknummer

Blad
4 van 5

tegenhouden, zijn we bereid om een gang naar de rechter te maken om dit te toetsen. Rijkswaterstaat heeft echter aangegeven eerst de uitspraak van de Raad van State inzake ViA15 af te wachten alvorens zij nadere stappen zetten.

Voor- en nadelen

Ad 1:

- Voordeel: We doorlopen procedurele stappen en we laten het aan de provinciale staten om een nadere uitspraak te doen om het door vastgestelde kader aan te scherpen.
- Nadeel: Het dossier komt opnieuw in de politiek discussie, zonder dat de urgentie daarvan blijkt. We lijken ongevoelig te zijn voor de signalen vanuit de samenleving
-

Ad 2:

- Voordeel: We creëren ruimte in tijd om tot een nader afweging te komen.
- Nadeel: Het kan ons worden verweten of door de betreffende agrarische ondernemers dat we niet tijdig helderheid bieden en daarmee de uitvoering van overeenkomsten tussen RWS en de boeren vertragen.

Op de achtergrond speelt de vraag of we niet moeten besluiten om de vergunningen in te trekken en de ruimte niet beschikbaar te stellen voor de Rijksinfrastructuur maar volledig aan de natuur te laten. Theoretisch is dat mogelijk, maar in de tijd zou dat vreemd zijn, omdat we al veel langer weten dat RWS deze bedrijven wil aankopen en we dus die afweging eerder hadden kunnen maken. Bovendien gedragen we ons ook tegenover de contractpartner van Rijkswaterstaat als onbetrouwbare overheid, Dit kan mogelijk toekomstige aankoopprocessen, ook van onszelf onnodig onder druk zetten.

Het volledig inzetten van deze stikstofruimte voor natuur geeft consequenties voor onze eigen inzet van stikstofruimte en de mogelijkheid tot extern salderen.

Risico's

Als we de intrekking van de vergunning door laten gaan, en de stikstofruimte niet inzetten volgens het verzoek van RWS zal dit tot een bestuurlijke botsing met het Rijk leiden. Dit kan mogelijk leiden tot een rechtszaak tussen overheden, wat ons inziens niet past in de gedachte van één overheid.

Als wij strikt kijken naar de inzet van stikstofruimte voor Rijksinfrastructuur, dan heeft dat ook een precedentwerking richting onze eigen ambities voor inzet van ruimte aan de Gelderse Stikstofbank. Dan moeten we ook tot nader orde geen ruimte inzetten voor bijvoorbeeld onze eigen infrastructuur.

Advies:

Optie 2 We wachten af met definitieve besluitvorming tot er meer helderheid is van de Minister over de beleidsregels van het Rijk over het toedelen van stikstofruimte en we wachten tot de Raad

Datum
13 januari 2023

Zaaknummer

Blad
5 van 5

van State zich heeft uitgesproken over het instrument van extern salderen in relatie tot het Tracébesluit ViaA15.

Communicatie met PS

Gezien het brede politieke belang dat aan de aan dit onderwerp gehecht wordt, stellen we voor om de Provinciale Staten te informeren over de manier waarop wij verder gaan met de voornemens tot intrekking van de natuurvergunningen. Daarvoor is een ontwerp-statenbrief gemaakt, die gedeputeerde Drenth in zijn bezit heeft. Wij stellen voor om gedeputeerde Drenth het mandaat te geven om deze brief zo snel mogelijk te versturen, en de brief volgende week in GS te bekrachtigen.